# Povestirea –aspecte teoretice și practice

Prof. înv. preșcolarVoinea Dana, Dragoslav Denisa-Elena

G.P.P. “ Bobocei din Micro III”

“Povestirea este o specie a narațiunii, căreia îi este caracteristică prezentarea unei întâmplări simple, exemplare, de către un participant la fapte.”(Cerghit, 91)

Povestea sau basmul presupun o desfășurare epică amplă, cu mai multe episoade, în versuri sau în proză, în care intervin evenimente supranaturale și personaje fantastice și are rol distractiv, de încurajare a istețimii care învinge prostia, sau moralizator, de condamnare a răului care este întotdeauna înfrânt de bine. Caracterul antitetic al personajelor le face ușor de distins și de reținut. Morala alb- negru corespunde înțelegerii preșcolarului.

Povestirea este una dintre activitățile de educare a limbajului cele mai plăcute, deoarece satisface nevoia de cunoaștere și afectivitate, stimulând totodată imaginația și capacitatea de comunicare orală.

La grupa mică povestirea trebuie să fie simplă, neîncărcată cu multe comentarii și fără multe episoade. Esențială nu este reținerea pur și simplu a episoadelor în succesiunea lor, ci înțelegerea cauzei pentru care acțiunea evoluează într-un anumit fel, a motivelor care pun în mișcare diferite personaje. Treptat se trece la povestiri mai ample. Pentru a asigura înțelegerea și reacția afectivă adecvată, în povestire educatoarea trebuie să folosească stilul literar oral, într-o formă cât mai îngrijită, să apeleze la comparații plastice, să folosească imagini de o reală calitate estetică, cu posibilități de sensibilizare adecvate vârstei preșcolare.

În grădiniță se desfășoară două tipuri de povestiri:

a) Povestirile educatoarei;
b) Povestirile copiilor.

a) Pentru a avea efectul scontat o activitate de povestire trebuie să respecte anumite etape.

Etapele activității de povestire sunt următoarele (Mitu, Antonovici, pag.35):

1. Organizarea activității cuprinde:

- Asigurarea cadrului adecvat desfășurării activității.
- Pregătirea și expunerea materialului didactic adecvat .

2. Desfășurarea activității presupune mai multe secvențe:
   - Introducerea în activitate- este o parte foarte importantă pentru succesul activității. În acest moment se pot utiliza jucării, siluete, un cadru de poveste, invitați speciali sau se poate folosi conversația liberă , mai ales atunci când este nevoie să pregătim copiii pentru înțelegerea conținutului.
   - Expunerea poveștii/povestirii de către educatoare.

Se anunță titlul și autorul poveștii/povestirii/basmului.

Expunerea trebuie să fie clară, accesibilă și expresivă pentru a capta atenția și a trezi emoții.

Expresivitatea expunerii se realizează prin:

- ✓ modularea vocii;
- ✓ schimbarea ritmului vorbirii;
- ✓ pauzele logice, psihologice, gramaticale;
- ✓ accentuări și scăderi ale intensității vocii;
- ✓ repetiții;
- ✓ mimică și gesticulație;
- ✓ mijloace imitative și intuitive.

Expunerea poate alterna cu dialogul succint cu copiii sau cu întrebări retorice, menite să le întrețină atenția, să creeze tensiune emoțională și dinamism.

Pe măsură ce se derulează expunerea, li se prezintă copiilor și imagini ce sugerează conținutul sau se derulează o prezentare PPT, se mânuiesc păpuși, marionete.

Nu se recomandă atenționarea copiilor prin formule“Fiți atenți!”, “ Ascultați!”, “Nu mai vorbi!” ci, mai degrabă, folosirea unor formule de genul“Să vedem ce s-a mai întâmplat? ”, “Oare cine îl va ajuta? ”

3. Încheierea activității se axează pe fixarea conținutului poveștii. Aceasta se poate realiza prin:
   - ✓ reținerea momentelor principale(pe bază de întrebări și imagini);
   - ✓ precizarea personajelor principale cu trăsăturile lor reprezentative;

- ✓ integrarea noilor cunoștințe în sistemul celor însușite anterior și asigurarea retenției și a transferului;
- ✓ mimarea unor acțiuni ce definesc anumite personaje alese de copii.

Se pot adresa întrbări de genul: " Care este titlul?; În ce anotimp se petrece acțiunea? Care sunt personajele ce participă la acțiune? Ce personaje v-au plăcut și de ce?; Ce personaje nu v-au plăcut și de ce? ; Care sunt personajele pozitive( întruchipări ale binelui)?; Care sunt personajele negative ( întruchipări ale răului)?;Cu ce personaj ați dori să semănați și de ce?; În ce altă poveste ați întâlnit personajul...? ".

b) Povestirile copiilor apar sub următoarele forme:

- Repovestire
- Povestiri create de copii

Activitatea de *repovestire* este foarte îndrăgită de copii pentru că le dă posibilitatea de a pătrunde în lumea imaginarului, de a fi ascultați și de a se afirma.Rezultatele copilului în activitatea de repovestire depind de calitatea povestirii educatoarei și de ajutorul acordat copilului. Cu ajutorul acestei activități preșcolarii trebuie să redea întâmplări reale sau imaginare în succesiunea lor, să desprindă trăsături ale personajelor, să comunice idei, impresii despre întâmplări și personaje. În funcție de vârstă, ei redau mai simplu sau mai dezvoltat conținutul literar.

Prin activitățile de repovestire se dezvoltă gândirea logică și memoria copiilor, exersându-se totodată și vorbirea.

*Povestirile create* au o valoare formativă, contribuind la dezvoltarea gândirii și imaginației creatoatre, la dezvoltarea vorbirii corecte, fluente, expresive.

Cele mai frecvente povestiriri create de copii sunt (Mitu, Antonovici, pag.38):

*a) Povestirea creată pe baza unui șir de ilustrații*

Se recomandă să se folosească 3-5 ilustrații care să fie necunoscute copiilor, să înfățișeze momente reprezentative, în succesiune logică și să prezinte personajele principale.

Etapele unei astfel de activități sunt următoarele:

1. Organizarea activității, care se axează pe asigurarea cadrului optim și pregătirea materialului didactic.

2. Desfășurarea activității ce presupune:
    - Introducerea în activitate, moment foarte important deoarece trebuie să capteze interesul copiilor.
    - Expunerea tuturor ilustrațiilor ce urmează a fi folosite în această activitate.
    - Dirijarea observației copiilor. Cu ajutorul întrebărilor, educatoarea orientează atenția copiilor spre fiecare imagine. Se pot adresa următoarele întrebări: " Ce întâmplări pot avea loc?;Cum pot acționa personajele?; Ce ai face tu în aceste împrejurări?"
    - Compunerea povestirii de către copii care cuprinde: crearea povestirii pe fragmente și povestirea integrală realizată de un singur copil. Copiii sunt solicitați să dea un titlu corespunzător povestirii.
3. Încheierea activității constă în actualizarea unor povestiri înrudite ca temă cu povestirea creată.

b) *Povestirea cu început dat* solicită copiilor să realizeze , cu mijloace lingvistice proprii, o povestire al cărei început este dat de educatoare. Structura unei astfel de povestiri este următoarea:

1. Organizarea activității
2. Desfășurarea activității cuprinde mai multe secvențe
    - Introducerea în activitate, moment foarte important deoarece trebuie să capteze interesul copiilor.
    - Prezentarea începutului povestirii. În această etapă, educatoarea trebuie să creeeze un cadru adecvat temei alese, să expună suficiente elemente despre personaje și situații posibile, pentru a le facilita copiior imaginarea unui conținut în concordanță cu logica temei și a mesajului.
    - Crearea povestirii de către copii se realizează cu ajutorul întrebărilor ajutătoare.
3. Încheierea activității se realizează prin aprecierea globală a contribuțiilor fiecărui copil.

*c) Povestirea pe baza unui plan dat*

Aceasta reia, ca structură, cele trei etape menționate mai sus. În această situație, povestirea copiilor se realizează pe baza unui plan dat, care îi orientează spre reliefarea temei propuse de educatoare.

Având în vedere cele prezentate mai sus vom da exemplu de un proiect de activitate care are la bază povestirea educatoarei și care surprinde toate etapele unei activități de povestire.

**Grupa:** mijlocie „Buburuzele”

**Tema anuală de studiu:** „Când, cum și de ce se întâmplă?”

**Tema săptămânală:** „Călători în ținuturile înghețate”

**Tema:** Domeniul Limbă și Comunicare – povestirea educatoarei „Călătoria lui Ping”

**Tipul activității:** verificare și consolidare

**Scopul activității:** consolidarea cunoștințelor copiilor despre viețuitoarele de la poli; dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral;

**Obiective operaționale:** La sfârșitul activității copiii vor fi capabili să:

O1:să recepteze conținutul povestirii, ascultând povestirea educatoarei și urmărind proiecția PPT;

O2:să formuleze răspunsuri logice, valorificând conținutul audiat;

O3: să ordoneze ilustrațiile din povestire, respectând succesiunea întâmplărilor narate;

O4:să aplice noul conținut în diferite situații de învățare

**Metode și procedee:** conversația, explicația, exercițiul, expunerea,metoda diamantului, povestirea, observația.

**Mijloace de învățământ:**ghețari în miniatură din polistiren,pinguin din pluș,avion, imagini din poveste, jetoane cu personaje din poveste.

## DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

| Etapele activității | Obiective Operaționale | Conținutul activității | Strategii didactice | Evaluare |
|---|---|---|---|---|
| 1.Moment organizatoric | | Se asigură condiții optime pentru desfășurarea activității:<br>-aerisirea sălii de grupă;<br>-se aranjeaza mobilierul;<br>-se aranjează materialul didactic în ordinea folosirii lui; | | |
| 2.Captarea atenției | O1 | Se prezintă invitatul zilei- Pinguinul Ping. Acesta a venit de la Polul Sud pentru a-i cunoaște. Ping a trecut prin foarte multe peripeții. Dacă vor asculta povestea, vor descoperi ce i s-a întâmplat. | expunerea<br>conversația<br>/<br>pinguin de pluș | Observarea comporta-mentului copiilor |
| 3.Anunțarea temei și a obiectivelor | O1<br>O2 | Se vor anunța titlul povestirii („Călătoria lui Ping”) și obiectivele, în termeni accesibili copiilor. | conversația | Observarea comporta-mentului copiilor |
| 4.Dirijarea învățării | O1 | Se va reda conținutul povestirii cât mai expresiv, folosind mimica și gestica corespunzătoare (Anexa 1). Conținutul povestirii va fi expus urmărindu-se succesiunea momentelor principale. Simultan cu povestirea, se vor derula, la videoproiector, imagini sugestive din poveste. Pe parcursul povestirii, se vor explica cuvintele și expresiile necunoscute. | povestirea<br>observația<br>explicația<br>/<br>imagini din poveste | Observarea curentă |
| 5.Fixarea conținutului | O2<br>O3 | Se vor pune întrebări generalizatoare.<br>Se va cere copiilor să ordoneze imaginile ce prezintă aspectele principale din povestire, conform desfășurării evenimentelor | conversația<br>explicația<br>observația<br>/<br>imagini A4 ce prezintă aspecte importante din povestire | Aprecierea răspunsurilor<br>Corectări |
| 6.Obținerea performanței | O4 | Folosind metoda “diamantul” se vor realiza două piramide cu bază comună | metoda diamantului | Aprecieri verbale |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | care reunesc personajele din poveste, așezându-se obiectele folosite de eroul nostru, ținuturile prin care acesta a trecut, prietenul pe care l-a întâlnit și care l-a ajutat să ajungă acasă. | / jetoane | Corectări |
| 7. Asigurarea retenției și transferului | O2 O4 | Se cere copiilor să indice și alte povești în care se găsesc, ca personaje, un pinguin, un urs. | conversația | Aprecieri verbale |
| 8.Încheierea activității | | Preșcolarii vor primi daruri de la pinguin (însemn de explorator), deoarece au fost atenți și au trecut cu brio de toate provocările date de educatoare. | conversația | Acordarea însemnului de explorator |

BIBLIOGRAFIE:


- Cerghit, Ioan, Neacșu, Ioan.(2001).*Pelegeri pedagocice.*Iași : Editura Polirom
- Culea, Laurențiu.(2008). *Aplicarea noului curriculum pentru educație timpurie-o provocare?.*Pitești: Editura Diana
- Hristu,Barbu, Popescu , Eugenia, Rafailă, Elena.(1994).*Pedagogie preșcolară.* București: Editura Didactică și Pedagogică
- Mitu, Florica, Antonovici, Ștefania.(2005). *Metodica activităților de educare a limbajului în învățământul preșcolar*.București: Editura Humanitas Educațional
- Curriculum pentru învățământul preșcolar(2008)

Anexa 1

**Călătoria lui Ping**

-Bună! Eu sunt Ping și, după cum vedeți, sunt un pinguin. Aceasta este casa mea, grădina zoologică, unde locuiesc împreună cu o mulțime de prieteni. Mie îmi plac foarte mult copiii și de aceea mă bucur să fiu azi cu voi. Știu că vă plac poveștile și m-am gândit să vă spun și eu una. Și nu una oarecare, ci chiar povestea mea.

M-am născut la Polul Sud, unde locuiam împreună cu părinții mei, însă într-o bună zi niște oameni m-au luat de lângă ei și m-au adus aici. Îmi place la zoo, toți mă iubesc și mă îngrijesc, însă îmi e tare dor de părinții mei. Așa că m-am hotărât să plec spre Polul Sud. Mă veți întreba cum aveam de gând să reușesc?

Păi, voi știți că sunt o pasăre, nu? Și, de aceea, am vrut să zbor, ca toate celelalte păsări, dar nu am reușit. Atunci am împrumutat câteva pene de la prietenele mele și mi le-am lipit pe aripi însă acestea s-au dezlipit rând pe rând și nu am reușit nici măcar să mă înalț în aer, darămite să zbor.

Văzându-mi supărarea, prietenul meu, clovnul mi-a împrumutat câteva baloane, poate cu ajutorul lor voi reuși. Dar nu, nici de data aceasta nu am reușit să zbor.

Înduioșat de strădaniile mele, un îngrijitor de la zoo mi-a dăruit într-o zi un avion, m-a învățat să îl pilotez, apoi mi-am luat rămas bun de la prieteni și am plecat spre adevărata mea casă.

Drumul a fost plin de peripeții, iar eu nu prea mă descurcam să citesc harta pe care mi-a dat-o îngrijitorul la plecare. Dar, într-o dimineață, am zărit, în departare, un ținut acoperit dec zăpadă, cât vedeai cu ochii.

-Uraa! Am ajuns acasă! Mamă ! Tată !

-Morrr, morrr, morrr! se aude o voce morocănoasă.

-Bună ziua, domnule urs ! (căci era, ați ghicit, ursul polar) Nu i-ați văzut pe părinții mei, pinguinii?

-Bună ziua mititelule! Ce cauți tu aici? Nu cumva ai greșit drumul? Aici nu trăiesc pinguinii, suntem la Polul Nord, doar!

- Polul Nord!!! Vai de mine!!

-Dar eu te cunosc pe tine, nu ești Ping? Întrebă ursul.

-Ba da! Aaaa, Fram, prietenul meu de la zoo!! Ți-ai găsit părinții? Știu că tu plecaseși să îi cauți.

-Sigur că i-am găsit, Ping! Și o să te ajut să îi găsești și tu pe ai tăi. Poftim, ia busola aceasta și ea o să îți arate drumul spre Polul Sud.

Și, cu ajutorul busolei lui Fram, am călătorit pe drumul bun de data aceasta și am ajuns, în sfârșit, la Polul Sud.....ACASĂ!















